

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2003-1-48 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 03-78/948-392
Karar Tarihi : 11.12.2003

A- TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

İkinci Başkan : Tuncay SONGÖR
Üyeler : R. Müfit SONBAY, Prof.Dr. Zühtü AYTAÇ, Rıfki ÜNAL,
Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI, Kublay ATASAYAR,
M. Sıraç ASLAN, Süreyya ÇAKIN

B- RAPORTÖRLER : Abdulgani GÜNGÖRDÜ, İsmail Yücel ARDIÇ

C-ŞİKAYET EDEN : Re'sen

D- HAKKINDA ÖNARAŞTIRMA YAPILANLAR:

- Dalsan Alçı Sanayi ve Ticaret A.Ş.
1. Cadde Sincap Sokak No:12 Büyük Sanayi
06060 İskitler-Ankara
- Entegre Harç Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Hüseyinli Köyü
81734 Ömerli-İstanbul

E- DOSYA KONUSU: Rekabet Kurulu'nca yürütülen alçı soruşturması ve Ege Bölgesi çimento ve hazır beton sektörlerine yönelik önaraştırma çerçevesinde yapılan yerinde incelemelerde tespit edilen Dalsan Alçı Sanayi ve Ticaret A.Ş. ile Entegre Harç Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin "Lafarge" çatısı altında bir araya gelerek ve koordinasyon içinde bulunarak 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal edip etmediklerinin tespiti.

F-İDDİALARIN ÖZETİ: Dalsan Alçı Sanayi ve Ticaret A.Ş. ile Entegre Harç Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin "Lafarge" çatısı altında bir araya gelip, koordinasyon içinde bulunarak 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri iddia edilmektedir.

G- DOSYA EVRELERİ: Alçı soruşturması ve Ege Bölgesi çimento ve hazır beton sektörlerine yönelik önaraştırma çerçevesinde yapılan yerinde incelemelerde Dalsan Alçı Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Dalsan) ve Entegre Harç Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin (Entegre) "Lafarge" çatısı altında bir araya geldikleri tespit edilmiş, buna ilişkin 13.10.2003 tarihli ve 2002-1-48/BN-03-AG sayılı Bilgi Notu, 13.10.2003 tarih ve REK.0.05.00.00/133 sayılı Başkanlık önergesi ile 16.10.2003 tarih ve 03-68 sayılı Kurul toplantısında görüşülmüş ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinin ihlaline ilişkin bir soruşturma açılmasına gerek olup

olmadığının belirlenmesi amacıyla, aynı Kanun'un 40/1. maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.

İlgili karar uyarınca düzenlenen 28.11.2003 tarih 2002-1-48/ÖA-03-AG sayılı Önaraştırma Raporu, 2.12.2003 tarih, REK.0.05.00.00/156 sayılı Başkanlık önergesi ile 4.12.2003 tarih ve 03-76 sayılı Kurul gündeminde ele alınmıştır. Ancak yapılan oylamada, 4054 sayılı Kanunun 51. maddesinde öngörülen karar yeter sayısı oluşmadığından, anılan maddenin ikinci fıkrasında öngörülen yöntemin izlenmesine karar verilmiştir.

Söz konusu rapor 11.12.2003 tarih 03-78 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H- RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda; Dalsan ve Entegre'nin 4054 sayılı Kanunun 4. maddesinde yasaklanmış olan davranışları gerçekleştirdiklerine ilişkin güçlü veri bulunmadığı, bu nedenle söz konusu teşebbüsler hakkında soruşturma açılmasına gerek olmadığı ifade edilmektedir.

I- İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

Dalsan ve Entegre'nin ortaklık yapıları ve ana sözleşmelerdeki ilgili hükümler incelendiğinde, Lafarge S.A.'nin her iki teşebbüste %50 oranında hissesinin bulunduğu ve bu teşebbüslerin birer ortak girişim şirketi oldukları görülmektedir. Lafarge S.A.'nin hem Dalsan hem de Entegre'de payı olmasına rağmen, söz konusu teşebbüslerin aynı ekonomik bütünlük içinde yer almadıkları ve birer bağımsız teşebbüs oldukları anlaşılmaktadır.

Yürütülen alçı soruşturması ve Ege Bölgesi çimento ve hazır beton sektörlerine yönelik önaraştırma çerçevesinde yapılan yerinde incelemelerde, Dalsan ile Entegre'nin "Lafarge" çatısı altında yapılan toplantılara katılarak bir araya geldikleri tespit edilmiş, bu toplantılara ilişkin belgelerin incelenmesi sonucunda ise, toplantılarda fuarlara katılım, reklam harcamaları, tüm Lafarge ürünlerine yönelik broşür ve katalog çalışmalarından bahsedildiği, müşteri istihbaratı, şüpheli alacaklar ve finansal risklerin ele alındığı belirlenmiştir

Ayrıca Şirket yetkilileri tarafından toplantı yapılmasına bir süre sonra son verildiği beyan edilmiştir. Önaraştırma sürecinde yapılan yerinde incelemelerde ve pazarda yapılan görüşmelerde ise bu durumun aksini ispatlayacak nitelikte herhangi bir bulguya rastlanılmamıştır.

Öte yandan, gerek bayi görüşmelerinde gerekse diğer belgelerden Dalsan ve Entegre'nin pazarda birbirine rakip olarak faaliyet gösterdikleri ve aralarında fiilen de birlikteliğin olmadığı tespit edilmiştir.

4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi uyarınca, bağımsız teşebbüsler arasındaki rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacı taşıyan veya bu etkiyi doğuran ya da doğurabilecek nitelikteki anlaşmalar, uyumlu eylemler yasaktır. Ancak önaraştırma sürecinde tespit edilen bilgi ve belgeler ile pazarda yapılan incelemelerden, düzenlenen toplantıların bu niteliği taşımadığı anlaşılmıştır.

J- SONUÇ

Yukarıda yer verilen bilgilerin ışığında; Dalsan Alçı Sanayi ve Ticaret A.Ş. ile Entegre Harç Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde yasaklanmış olan davranışları gerçekleştirdiklerine ilişkin güçlü veri bulunmadığı anlaşıldığından, bu teşebbüsler hakkında soruşturma açılmasına gerek olmadığına OYÇOKLUĞU ile karar verilmiştir.

KARŞI OY GEREKÇESİ

(11.12.2003 tarihli ve 03-78/948-392 sayılı Kurul Kararı)

Kararda, ilgili teşebbüslerin 4054 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesinde yasaklanmış olan davranışları gerçekleştirdikleri konusunda güçlü veri bulunmadığı anlaşıldığından, soruşturma açılmasına gerek olmadığı sonucuna varılmıştır.

Kanun'un 4 üncü maddesi, belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüslerarası anlaşmaları, uyumlu eylemleri yasaklamaktadır. Teşebbüslerin davranışlarını, kararlarını ve uygulamalarını bu hüküm çerçevesinde değerlendirmek gerekir.

İlgili teşebbüslerin aralarındaki rekabeti belirli bir koordinasyon içerisinde sınırlamak veya kaldırmak amacıyla ve gayretinde oldukları tartışmasızdır. Bağımsız birer teşebbüs kabul edilen kuruluşlar çeşitli toplantılar yapmışlar, bazı kararlar almışlar ve tüm bunlar yapılan incelemelerde kanıtlanmıştır. Yasanın yukarıda bahsedilen hükmü, bunların uygulamaya sokulmasını, sürdürülmesini şart koşmamaktadır. Rekabet ihlalinin veya yasaya aykırılığın belirlenmesinde bu hususlar ön koşul niteliğinde değildir. Kurul kararına dayanak oluşturan 28.11.2003 tarihli önaraştırma raporunda (s. 18), rekabet ihlaline yolaçan toplantıların yapıldığı, alınan kararlarla ilgili 17.04.2002 tarihli "İzmir Bölge 1. Toplantı" başlıklı belgenin Kanun'un 4 üncü maddesi anlamında "rekabeti sınırlayıcı anlaşma niyetini koyan bir belge" olarak tespiti yapıldıktan sonra, toplantıların devam etmediği ve kararların (anlaşmanın) pazarda uygulandığına dair herhangi bir bulguya rastlanmadığı gerekçesiyle, soruşturma açılmasına gerek olmadığı sonucuna varılmaktadır. Kararların hayata geçirilmemesi ve toplantıların devam etmemesi, nihayet pazarda herhangi bir etkisinin olmadığı gerekçesi, 4 üncü maddenin açık düzenlemesi karşısında yasal dayanaktan yoksun kalır. Dolayısıyla, herşeyden önce, amaç veya etki doğurabilme unsurları ve koordinasyon riski dikkate alınmaksızın alınan karara katılamıyoruz.

Diğer taraftan koordinasyon riski, çoğunluğun benimsediği görüşte gözardı edilmiştir. Bağımsız sayılan iki teşebbüs Lafarge çatısı altında ekonomik bütünlük içinde kabul edilmemektedir. Ortak kontrolün söz konusu olduğu bu teşebbüslerde koordinasyon riskinin bulunmadığını iddia etmek herhangi bir hukuki veya ekonomik gerekçeye bağlanamaz. Bağımsız teşebbüslerin grup içerisinde yapılan toplantılarda koordinasyonun veya koordinasyon riskinin olamayacağı şeklindeki bir tespit veya sonuç kabul edilemez.

Öte yandan, ilgili ürün pazarı "toz alçı" olarak tespit edildikten sonra "makina alçısı" ve "el alçısı" ayırımlarına gidilmesi, ilgili pazarda ürün çakışmasını ortadan kaldırmaz. Dolayısıyla, koordinasyon riskini ürün farklılığından hareketle reddetmek mümkün olmayacaktır.

03-78/948-392

Yukarıda sıraladığım gerekçelerle "güçlü veri bulunmadığı" şeklindeki çoğunluk görüşüne katılmıyoruz. 24.12.2003

Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ
Kurul Üyesi

Süreyya ÇAKIN
Kurul Üyesi

(Rekabet Kurulu'nun 11.12.2003 tarih ve 03-78/948-392 sayılı Kararı)

KARŞI OY GEREKÇESİ

Yürütülen alçı soruşturması ve Ege Bölgesi çimento ve hazır beton sektörlerine yönelik ön araştırma çerçevesinde yapılan yerinde incelemelerde tespit edilen, Dalsan Alçı Sanayi ve Ticaret A.Ş. ile Entegre Harç Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin "Lafarge" çatısı altında bir araya gelerek, koordinasyon içinde 4054 sayılı Kanun'un 4.maddesini ihlal edip etmediklerinin tespitine dair Karara aşağıda belirttiğim nedenle katılmıyorum.

Dalsan Alçı Sanayi ve Ticaret A.Ş. ile Entegre Harç Sanayi ve Ticaret A.Ş. teşebbüslerinin ortak ürünleri olan "toz alçı" pazarında faaliyet gösterdiği ve Lafarge'ın her iki teşebbüste %50 oranında ortak olduğu bu teşebbüslerin ortak kontrol ile yönetilen birer ortak girişim şirketi olduğunun değerlendirmede göz önünde bulundurulması gerekir. Birbirine coğrafi pazar ve ilgili ürün pazarı bakımından rakip olan bu iki ortak girişim şirketi için bilgi değişimi ve koordinasyon riski Rekabet Kurumu'nca daha hassas değerlendirilmelidir.

Bu sebeple, başka bir ön araştırma kapsamında söz konusu teşebbüsler ile ilgili koordinasyon riskini gündeme getiren belge bulunması ve Lafarge bünyesinde; bölge toplantıları ve pazarlama toplantıları yapılıyor olması koordinasyon riski ve rekabete duyarlı bilgi değişimi ihtimalinin ortada bulunması, Kurul'ca teşebbüsler hakkında soruşturma açılmasını gerektirirdi ve açılacak soruşturma çerçevesinde daha fazla belge ve bilgiye erişilip teşebbüslerin rekabeti kısıtlama amacına dair daha somut kanaatlere ulaşılabilecek iken Kurul'ca verilen soruşturma açmama kararına katılmıyorum.

Rıfki ÜNAL
Kurul Üyesi

